

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/463)**GEÇİCİ HÜKÜMLER**

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Anayasanın birinci kısmındaki genel esaslar ile ikinci kısmında yer alan genel hükümler, kişinin hakları ve ödevleri, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler ile siyasi haklar ve ödevler, Anayasanın yayımlanması ile yürürlüğe girer.

Mevcut kanunlarda değişiklik yapılması veya yeni kanun çıkarılması gereken hallerde Anayasa hükümleri Anayasanın 10 uncu maddesi gereğince doğrudan uygulanabilir,

Üçüncü kısmın birinci bölümündeki yasama organı ile ilgili hükümler, yapılacak ilk genel seçimler sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplandığı günde yürürlüğe girer.

Üçüncü kısmın ikinci bölümündeki yürütmeye ilişkin hükümlerden Cumhurbaşkanlığına, Bakanlar Kuruluna, Bakanlıkların kurulması ve Bakanlarla tüzüklere ilişkin hükümleri, mali hükümler ve mahallî idareler dışında kalan idareye ilişkin hükümleri, Anayasanın yayımlanması ile yürürlüğe girer.

Mahallî idarelere ilişkin hükümler, mahallî idareler seçimlerinin yapılmasından sonra yürürlüğe girer.

Mali hükümlerden aylık ve ücret gelirlerinden asgarî ücrete tekabül eden miktarının vergilendirilmeyeceğine dair hükmün uygulanma yılı, Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Yürütme ile ilgili hükümlerden, Anayasanın yayımlanması ile birlikte yürürlüğe konulmamış, olanları ise, yapılacak ilk genel seçim sonuçlarının ilanı ile birlikte yürürlüğe girer.

Üçüncü kısım üçüncü bölümde yer alan yargıya ilişkin hükümler de Anayasanın yayımlanması ile yürürlüğe girer. Ancak Devlet Güvenlik Mahkemelerine ilişkin hüküm, kuruluş kanununun kabulü ile birlikte uygulanmaya konulur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Anayasanın, halk oylaması sonucu, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olarak kabul edildiğinin usulünce ilanı ile birlikte, halk oylaması tarihindeki Millî Güvenlik Konseyi Başkanı ve Devlet Başkanı, Cumhurbaşkanı sıfatını kazanarak, yedi yıllık bir dönem için, Anayasa ile Cumhurbaşkanına tanınan görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır. Yedi yıllık sürenin sonunda, Cumhurbaşkanlığı seçimi, bu Anayasada öngörülen hükümlere göre yapılır.

Cumhurbaşkanı, ilk genel seçimler sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp, Başkanlık Divanı oluşuncaya kadar, 12 Aralık 1980 gün ve 2356 sayılı Kanunla teşekkül etmiş olan Millî Güvenlik Konseyi'nin Başkanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı sıfat ve yetkilerini de muhafaza eder. Ancak, Genelkurmay Başkanlığı yetki ve görevlerinin tamamını veya gerekli gördüklerini kıdem ve rütbece uygun bir general ve amirale devredebilir.

İlk genel seçimler sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp göreve başlayıncaya kadar geçecek süre içinde, Cumhurbaşkanlığının herhangi bir surette boşalması halinde, Millî Güvenlik Konseyi'nin en kıdemli üyesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp bu Anayasaya göre yeni Cumhurbaşkanını seçinceye kadar, Cumhurbaşkanına vekâlet eder.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millî Güvenlik Konseyi, bu Anayasaya dayalı olarak hazırlanacak Siyasî Partiler Kanunu ile Seçim Kanununa göre yapılacak ilk genel seçimler sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp Başkanlık Divanı oluşturuncaya kadar 2324 sayılı ve 2485 sayılı kanunlara göre görevlerini devam ettirir,

Anayasanın kabulünden sonra 2356 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki Millî Güvenlik Konseyi Üyeliklerinden birisinin herhangi bir nedenle boşalması halinde doldurulması usulüne ilişkin hüküm uygulanmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp göreve başladıktan sonra, Millî Güvenlik Konseyi, Cumhurbaşkanının yedi yıllık süresi sona erinceye kadar, Cumhurbaşkanlığı Konseyi haline dönüşür ve Millî Güvenlik Konseyi Üyeleri, Cumhurbaşkanlığı Konseyi Üyesi sıfatını alırlar. Cumhurbaşkanlığı Konseyi Üyeleri, bu Anayasada Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin haiz buldukları özlük hakları ile dokunulmazlığına sahip olurlar.

Cumhurbaşkanlığı Konseyinin görevleri şunlardır :

a) Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilerek Cumhurbaşkanlığına gönderilen, bu Anayasada yazılı temel hak ve hürriyetlere ve ödevlere, laiklik ilkesine, Atatürk inkılaplarının, millî güvenliğin ve kamu düzenin korunmasına, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumuna, Milletlerarası anlaşmalara, dış ülkelere Silahlı Kuvvet gönderilmesine ve yabancı kuvvetlerin Türkiye'ye kabulüne, olağanüstü yönetime, sıkıyönetim ve savaş haline dair kanunlar ile Cumhurbaşkanınca gerekli görülen diğer kanunları 109 uncu madde ile Cumhurbaşkanına tanınan on günlük süreden ayrı olarak yayımlanmalarından önce on günü aşmayacak bir süre içinde incelemek;

b) Cumhurbaşkanının istemi ve tespit edeceği süre içinde :

Genel Milletvekili seçimlerinin yenilenmesine ve ertelenmesine, olağanüstü yönetim yetkisinin kullanılmasına ve alınacak tedbirlere, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yönetim ve gözetimine, gençliğin yetiştirilmesine ve Diyanet İşlerinin düzenlenmesine ilişkin konuları incelemek ve görüş bildirmek;

c) Cumhurbaşkanının istemine göre, iç ve dış güvenlik ile gerekli görülen diğer konularda inceleme ve araştırma yapmak ve sonuçlarını Cumhurbaşkanına sunmak;

d) Yukarıdaki fıkralarda bildirilen çalışmalara ilişkin konularda, Bakanlar Kurulundan sözlü ve yazılı bilgi almak.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Anayasaya göre yapılacak ilk genel milletvekili seçimi sonucunda Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp, Başkanlık Divanını oluşturması ile birlikte :

a) 27 Ekim 1980 gün ve 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun,

b) 12 Aralık 1980 gün ve 2356 sayılı Millî Güvenlik Konseyi Hakkındaki Kanun,

c) 29 Haziran 1981 gün ve 2485 sayılı Kurucu Meclis Hakkındaki Kanun,

Yürürlükten kalkar ve Millî Güvenlik Konseyi ile Danışma Meclisinin hukukî varlıkları sona erer.

GEÇİCİ MADDE 5. — Anayasanın halk oylaması için seçmen kütüklerine yazıldığı ve seçmen kartını aldığı halde, sandık başına gidip oy kullanmasına hukukî veya fiilî herhangi bir engeli bulunmayan seçmenler, Anayasa oylamasında oy kullanmadıkları takdirde, Anayasa oylamasını takip eden ilk genel ve yerel seçimlere katılamazlar, seçimlerde aday olamazlar.

GEÇİCİ MADDE 6. — Yapılacak ilk genel milletvekili seçim sonucunun Yüksek Seçim Kurulunca ilânını takip eden onuncu gün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Ankara'da, Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında, saat 15.00'te kendiliğinden toplanır. Bu toplantıya en yaşlı Milletvekili Başkanlık eder. Bu toplantıda, milletvekilleri andiçerler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Anayasaya göre kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantı ve çalışmaları için kendi içtüzükleri yapılmaya kadar, Millet Meclisinin 12 Eylül 1980 tarihinden önce yürürlükte olan içtüzüğünün, bu Anayasaya aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 8. — İlk genel milletvekili seçimi sonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanıp, bu Anayasanın 126 ncı maddesine göre yeni Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar, iş başında olan Bakanlar Kurulunun görevi devam eder.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu Anayasa ile kabul edilmiş olan yeni organ, kurum ve kuruluşların kuruluş, görev, yetki ve işleyişleri ile ilgili kanunlarla, Anayasada konulması veya değiştirilmesi öngörülen diğer kanunlar, Anayasanın kabulünden başlayarak en geç Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısını izleyen bir yıl sonuna kadar, Kurucu Meclis ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkartılır.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu Anayasa'nın kabul edilmesinden itibaren yedi yıllık süre içinde yapılacak Anayasa değişikliklerini de Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderebilir. Bu takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisinin geri gönderilen Anayasa değişikliği hakkındaki kanunu, aynen kabul edip Cumhurbaşkanıya yayınlanması için tekrar gönderebilmesi, ancak üye tamsayısının dörtte üç çoğunluğunun oyu ile mümkün olabilir.

GEÇİCİ MADDE 11. — 12 Eylül 1980 tarihinden, ilk genel seçimler sonucu toplanacak Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık Divanını oluşturuncaya kadar geçecek süre içinde, yasama ve yürütme yetkilerini Türk milleti adına kullanan, 2356 sayılı Kanunla kurulan Millî Güvenlik Konseyinin, bu Konseyin yönetimi döneminde kurulmuş hükümetlerin, 2485 sayılı Kurucu Meclis Hakkındaki Kanunla görev ifa eden Danışma Meclisinin her türlü karar ve tasarruflarından ve bunların idarece veya yetkili kılınmış organ, merci ve görevlilerce uygulanmasından dolayı, karar alanlar, tasarruflarda bulunanlar ve uygulayanlar hakkında cezaî, malî veya hukukî sorumluluk iddiası ileri sürülemez ve bu maksatla herhangi bir yargı merciine başvurulamaz.

Bu dönem içinde çıkartılan kanunlar, kanun hükmünde kararnameler ile 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun uyarınca alınan karar ve tasarrufların Anayasaya aykırılığı iddia edilemez.

GEÇİCİ MADDE 12. — Bu Anayasanın halk oylaması sonucu ile birlikte Cumhurbaşkanı sıfatını da kazanan Millî Güvenlik Konseyi Başkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanmasıyla Cumhurbaşkanı sıfatını kazanan Millî Güvenlik Konseyi Üyeliği sıfatını alan Millî Güvenlik Konseyi Üyelerinin, görev süreleri sona erdikten sonra da dokunulmazlıkları devam eder ve haklarında Anayasanın 117 nci maddesinin son fıkrası hükmü uygulanır.

